

densitate a ideilor. Degeaba l-am răsfoit însă, n-am descoperit nicăieri numele celui care l-a alcătuit. De ce acest anonim?

O concluzie de ansamblu, după numai două spectacole, ar fi pripită și pretențioasă. Remarcând, însă, ce mult se poate obține de la aceeași trupă, printr-o înțeleaptă și fermă călăuzire, o idee se impune de la sine în primul plan al preocupărilor conducerii teatrului: a asigura fiecărei bătălii artistice, mai înainte de toate, statul major — concepția, coordonarea și conducerea acțiunilor. Firește, pare simplu, și nu e; totuși, acesta e adevărul, și a-l spune e singura posibilitate pentru un observator din afară de a contribui, prietenește, la un efort pe care ar dori să-l susțină.

Ileana Popovici

Teatrul Dramatic din Brașov

■ ATENȚIE LA COTITURĂ...!

de Mehes György

■ CURTEA CU MIRACOLE

de Iacovos Kambanellis

La Brașov, unde, acum, director e dramaturgul Dan Tărcibilă, pulsul vieții interne bate regulat. Premiarele se succed la intervale egale, cele din urmă ale actualei stagiuni fiind sensibil mai de calitate. Nu de mult, teatrul a prezentat o nouă piesă originală, lucrarea scriitorului maghiar din Cluj, Mehes György, intitulată cu titlul *Atenție la cotitură...!* E o comedie cu implicații satirice, care nu țintește nici prea înalt nici prea departe, o comedie despre năravuri mărunte și despre necazuri mărunte, agreabilă prin maniera degajată, lejeră, zglobie, în care a fost scrisă și tonică prin concluziile sale. Tonul general al comediei e prietenos, iertător într-un fel, pentru că personajele lui Mehes György sînt, în general, în substanța lor, oameni cumsecade, atîta doar că cei mai mulți dintre ei sînt lingușitori, servili, nițel carierişti, nițel ariviști, nu mult de tot învi-

Maya Indrieș, Virginia Itta Marcu și Nicolae C. Nicolae în „Cutia cu miracole” de Iacovos Kambanellis

Mircea Andreescu, Geta Grapă și Ștefan Alexandrescu în „Atenție la cotitură...!” de Mehes György

diși, nu prea din prea dinlea afară morali, într-un cuvânt, băieți buni... dar cu lipsuri. Nu e greu de închipuit ce se întâmplă, dacă într-o mică colectivitate, într-un spital în cazul nostru, intră pentru un timp, ușor accidentat fiind, un om cu oarecare plafon în ierarhia socială. Și iarăși nu e greu de închipuit ce se întâmplă dacă se zvoneste că omul nostru își pierde înaltul post și devine simplu pacient. Se produce o cotitură în atitudinea față de el — la unii, firește. Aceasta este canavava pe care se țes mai toate întâmplările din piesă. Și întâmplări sînt destule, unele cu o semnificație mai largă, altele însă de un interes mai restrîns, de unde și inegalitatea piesei, pendularea între comedia cu sens satiric precis și comedioara cu valoare de scheci.

Spectacolul a fost realizat de regizorul Ștefan Farkas de la Oradea, într-o manieră cuminte, nu prea mulțumitoare sub raportul inventivității și al predispoziției pentru satiră.

Prea multe locuri comune și rezolvări deja știute se arată, și prea puțin se întrevede din, altădată evident, stilul incisiv al regizorului. E un travaliu comun, cu apăsată semne de rutină.

Partea de greutate a reprezentației o realizează interpretii, mai toți actori de certă vocație comică, unii excelenți comedieni. Personalitate distinctă și generos dotată, Mircea Andreescu dă viață unui personaj colorat, pitoresc, tonic, un șofer pensionar pe care-l cheamă Prinț, bolnav incurabil, cu o funcție determinantă în conflictul piesei, el fiind și inițiatorul părții de intrigă și rezonerul piesei. Actorul e exploziv, inventiv, are un haz irezistibil pentru că propune mereu rezolvări neașteptate și stăpînește cu siguranță toată gama de mijloace ale comicului, dar pune în lumină și unda de omenie, de căldură a personajului. Cu deosebit simț al echilibrului, balansînd între comic și grav, Geta Grapă desenează, în linii precise, personajul soției prețuitului accidentat, pusă în situația nu prea agreabilă de încornorată. Un medic cam crai, cam lingușitor și cam carierist realizează, iarăși cu evidente calități, Costache Babii, iar Gabriel Săndulescu are spontaneitate și fire în rolul inginerului năuc și gelos pe care-l interpretează. Bun doar pe jumătate mi s-a părut a fi Ștefan Alexandrescu în rolul șefului spitalizat, zic doar pe jumătate, pentru că l-a definit prea sumar, prea linear, mai pozitiv decît îl propune textul, și mai cu gravitate decît era necesar. În rest, pe măsura rolurilor și deloc sub nivelul lor, se fac remarcate Victor Ionescu, Constanța Comănescu, Elena Stescu, Ruxandra Țințu și E. Mihăilă-Brașoveanu. Neutru pînă la indiferență e decorul lui Ion Cristodulo.

Curtea cu miracole e o piesă scrisă de un grec contemporan cu noi, deopotrivă dramaturg, prozator și scenarist de film, autor fără îndoială talentat și, după cum ni se înfățișează în piesa de față, preocupat de realitățile sociale din țara sa, nemulțumit de

multe stări de lucruri, apropiat oamenilor năpăstuiți. Stilul său amintește de Eduardo de Filippo, de Aldo Nicolaj sau de cineăști neorealști, dar și de dramaturgii americani din familia Anderson și Saroyan. Autorul coboară adică la nivelul oamenilor simpli, necăjiți, cu o existență de loc spectaculoasă, urmărindu-le destinele, nu de puține ori dramatice. O face cu înțelegere și simpatie, dar nu desprinde din vălmășagul de chipuri și întâmplări vreo concluzie generalizatoare și nici nu izbuteste să deschidă eroilor săi o perspectivă. Cu toate acestea, observațiile sale sînt minuțios exacte și adeziunea lui la această categorie umană, certă.

Piesa înfățișează o mică aglomerație de oameni, un mic univers, o curte cu locuințe sordide, situată undeva, la periferia Atenei; un loc uitat de soartă, unde-și duc existența de azi pe mâine cîteva familii sărace. Oamenii aceștia suferă, se iubesc, se urăsc, se birfesc, se invidiază, se ceartă, se împacă, se zbat laolaltă să întrezărească o ieșire, o speranță, o salvare; unii văd scăparea în dragoste, alții în emigrație, trișînd la cărți, trișînd în viață, încercînd să scape unui destin fără scăpare, și nu bănuie că destinul le pregătește cea din urmă lovitură: vor fi izgoniți și de aici, vor coborî mai jos, în mizerie, pe locul curții lor cu mărunte bucurii și mari necazuri se va înălța o construcție nouă. Orașul își întinde tentaculele, îi strivește. Asta e tot. Deajuns însă, pentru a înțelege existența umană a acestor oameni al căror destin e fără întoarcere.

Eugen Mercus plasează spectacolul pe coordonatele exacte ale piesei. Mai iutii, decorul lui Helmut Stürmer, o clădire cenușie și ponosită, roasă de vreme, înconjoară o palmă de loc, o curte fără cer, în care, simbolic, sîrșește un capăt de linie ferată, un drum fără ieșire. Lumina e săracă și tristă și oamenii se mișcă stingher, apăsați de ziduri, sufocați, ca într-o cușcă neîncăpătoare. Regizorul a pornit să construiască atmosfera care dă tonul general al reprezentației, înfățișînd îndeletnicirile lor cotidiene, deprinde-ri mărunte consumate în întimitatea indiscretă a acestui loc închis. Treptat, drama fiecăruia prinde consistență, în aparenta stagnare a vieții deslușim tot mai limpede zbaterea fiecărei existențe. La început încrucișate, destinele converg către final, unite în măcinarea lor tulburătoare și disperată. E ca un urecuș anevoios și inutl prin aerul tot mai rarefiat. Actor la începutul carierei sale, regizorul format de azi, Eugen Mercus are încredere în actori, cunoaște posibilitățile fiecăruia și știe foarte bine să le pună în valoare. Sobru, inteligent și subtil, regizorul exploatează valențele spectaculare ale textului refuzîndu-și capricii de fantezie. Spectacolul său e înecat bine, ca o construcție trainică, e limpede și direct. E un spectacol foarte bun. Cîțiva interpreți realizează roluri deosebite. George M. Gridănușu, e Iordan, un ture înțelept care-și clădește o lume de vise mai aproape de cer, parcă nepăsător la

toate, ostil într-un fel soarici sale, opunându-i-se în final printr-un gest ireversibil care dezvăluie dintr-odată adinea lui suferință. Nicolae C. Nicolae înfățișează într-o compoziție minuțioasă și rafinat cizelată un ins complicat, amestec de lichea și suflet sensibil, trișor și îndrăgostit, generos și hoț, suflet chinuit. Pătimaș îndrăgostită, tumultuoasă în dragoste, clocotitoare ca o fire slavă, e Virginia Iuta Marcu, interpreta Olei. O ființă slabă și însingurată, agățându-se cu disperare de micile bucurii ale vieții, înfățișează cu mijloace sobre dar sigure Maya Indrieș. Întregesc această lume pestriță, în bune realizări scenice, Angela Costache, Mihaela Nestorescu, Paula Ionescu-Cristoloveanu, Mihai Balas-Jujucă, Dan Săndulescu și Ștefan Sloboada.

Un cuvânt despre caietele-program: sînt alcătuite cu îngrijire și gust, și cuprind informații și comentarii la obiect, adică despre autori, piese reprezentate, despre regizori și actori, despre activitatea prezentă și perspective. Spre lauda autorului lor, Dimitrie Roman, caietele-program nu se vor mai mult decît e necesar să fie, adică o oglindă a vieții interne a teatrului.

Virgil Munteanu

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani

■ VLAICU VODĂ

de A. Davila

■ A DOUA FAȚĂ A MEDALIEI

de I. D. Sîrbu

■ FRUMOASA FĂRĂ CORP

de Victor Hîlmău

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani, colectiv artistic harnic, și-a întărit de curînd forțele prin sosirea unor absolvenți ai I.A.T.C.,

tineri dornici de afirmare. În consecință, asistăm la un moment de efervescentă, la o bătălie pentru ieșirea din anonimat, pentru maturizare, soldată cu inițiative, eforturi, tenacitate și, desigur, multe speranțe. Dincolo de starea de spirit stenică și de strădania celor mai mulți se cuvine să remarcăm, în ceea ce privește opțiunea repertorială, un statornic interes față de textul românesc, fie el dramă istorică, fie basm dramatizat sau piesă de actualitate.

Cele trei montări văzute la sfîrșitul lui februarie, chiar dacă inegale ca nivel calitativ, prezintă un material bogat pentru analiză. De pildă, *Vlaicu Vodă* de A. Davila, binecunoscuta operă dramatică nu a fost prezentată într-o imagine scenică de valoare. O primă deficiență a acestei montări, preluată din mers de regizorul Mircea Cornișteanu, ar fi, cred, lipsa forței de radiație. Din această pricină, textul nu s-a oferit adînc și pătrunzător înțelegerii, meditației noastre. Monotonia, consumarea tuturor evenimentelor la același nivel de intensitate au condus spre un nedorit efect de subdimensionare a epocii. Gîndirea regizorală nu a găsit prea mult sprijin nici în interpretare; pentru aceste clasice partituri, actorii s-au dovedit inegal dotați și inegal antrenați; de asemenea, cadrul scenografic imaginat de Elena Buzdugan care a dat preferință unor aglomerări de decoruri mohorîte, unor detalii greoaie și ne semnificative, neînstare să asigure dramei un necesar spațiu de rezonanță.

Dominantă rămîne prezența lui Vlaicu, fiindcă interpretul său, Sandu Popa, a fost unul dintre puținii actori capabili să rostească în chip inteligent, versul. Datorită lui, Vlaicu a fost un voevod trist, gata de orice jertfă, un om de voință, un fin diplomat pus în condiții politice tragice, în care e nevoie de

Eleonora-Lumiņa Gheorghiu și Silvia Brădescu în „A doua față a medaliei” de I. D. Sîrbu

